

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

www.umwd.pl

Partner projektu

Poradnik Konsultacji Społecznych z wykorzystaniem Aktywnych Narzędzi i Technik

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dolnośląska Platforma Dialogu i Konsultacji Społecznych
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail: dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

Chcesz mieć wpływ na wygląd otaczającej
Cię przestrzeni?

Nie możecie podjąć wspólnej decyzji?

Chcesz dowiedzieć się co robią władze
w Twoim mieście, w Twojej wsi?

Chcesz powiedzieć głośno co myślisz
i usłyszeć głosy innych?

Jeśli odpowiedź na powyższe pytania brzmi **TAK** to Konsultacje są dla Ciebie!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

www.umwd.pl

Partner projektu

Konsultacje społeczne

jest to proces podczas, którego przedstawiciele władz:

- informują obywateli o swoich planach,
- zasięgają opinii obywateli na temat tych planów przy wykorzystaniu różnych narzędzi,
- prowadzą dyskusję z obywatelami nt. proponowanych zmian, postulatów itp.,
- podejmują ostateczne decyzje co do planowanych działań,
- uzasadniają uwzględnienie lub odrzucenie propozycji i postulatów obywateli.

czyli:

Konsultacje społeczne to zorganizowany sposób uzyskiwania przez administrację opinii oraz stanowisk od podmiotów (a więc osób i instytucji), których pośrednio lub bezpośrednio dotkną skutki proponowanych przez administrację działań.

Plany tych przedsięwzięć mogą być zawarte w projektach m.in. aktów prawnych, różnego rodzaju programów, strategii, ale także budżetów jednostek publicznych.

<http://itcilo.wordpress.com/2008/08/05/facilitation-method-open-space-methodologytechnology/>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Partner projektu

CO możesz konsultować?

konsultacje są przeprowadzane w sprawach ważnych dla gminy

- kierunki rozwoju osiedla, miasta, wsi,
- kwestie ważne dla mieszkańców lub ich grup,
- wizje, koncepcje zagospodarowania przestrzeni wokół nas (place zabaw, zamknięcie ulicy, zbudowanie stadionu, oczyszczalni ścieków itd.)
- dokumenty ważne dla danej społeczności np. strategia rozwoju gminy, strategia rozwiązywania problemów społecznych, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

KTO może organizować konsultacje?

- administracja,
- mieszkańcy osiedla, gminy, miasta,
- przedstawiciele strony społecznej np. organizacje pozarządowe.

Z KIM możesz konsultować?

- z osobami żywo zainteresowanymi tematem.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

PO CO konsultować?

- aby uzyskać informacje lub jej udzielić,
- aby zasięgnąć opinii, wyjaśnić, wyrazić swoje zdanie,
- aby pokazać, że dany temat jest ważny dla mieszkańców i/ lub ich grup,
- aby wypracować wspólne stanowisko w danej sprawie,
- aby pokazać różne interesy grup mieszkańców.

GDZIE konsultować?

- w miejscu przyjaznym i dostępnym dla wszystkich uczestników konsultacji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

Jak konsultować?

Sukcesem dobrych konsultacji jest ich zaplanowanie. Jeśli będziesz wiedzieć co chcesz osiągnąć, jakich metod użyć aby dojść do celu, zaplanujesz techniki i narzędzia, możesz mieć pewność, że strony biorące udział w konsultacjach będą miały wpływ na wypracowane podczas konsultacji rozwiązania.

Jak zaplanować konsultacje?

Posiadanie precyzyjnego planu całości procesu daje możliwość odnoszenia się do niego na każdym etapie działania. Świadomość jasno sformułowanego celu, elastyczność, obserwowanie potrzeb jak i możliwość udziału wszystkich uczestników procesu może zwiększyć jego skuteczność i pomóc w uniknięciu problemów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

Sześć najważniejszych kroków konsultacji:

- 1. Sformułuj temat konsultacji.**
- 2. Sprawdź czy decyzja w temacie, który chcesz konsultować jeszcze nie zapadła.**
- 3. Przygotuj możliwości zaprezentowania poglądów na sposoby rozwiązania problemu.**
- 4. Dobierz techniki i narzędzia odpowiednio do tematu konsultacji.**
- 5. Zadbaj, aby podczas konsultacji była możliwość wymiany opinii wyszukania rozwiązania.**
- 6. Pamiętaj aby informować zainteresowanych o postępach prac oraz o przyczynach wyboru określonych rozwiązań.**

<http://rectortalke.blogspot.com/2007/10/planning-for-real-prioritising-issues.html>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

7 zasad, według których powinny odbywać się konsultacje:

Dobra Wiara: działania konsultacyjne powinny charakteryzować się wolą wzajemnego zrozumienia często odmiennych racji.

Powszechność: działania konsultacyjne powinny być tak rozpowszechnione, aby były dostępne dla wszystkich zainteresowanych, którzy będą chcieli wyrazić swoje zdanie.

Przejrzystość: cel, reguły, przebieg i wynik konsultacji powinny być powszechnie dostępne.

Responsywność: W ramach konsultacji każdy kto zada pytanie powinien uzyskać merytoryczną odpowiedź.

Koordinacja: Każde spotkanie konsultacyjne powinno być prowadzone przez „gospodarza”, kierować się regułami organizacyjnymi, mieć umocowania administracyjne.

Przewidywalność: Działania konsultacyjne prowadzone powinny być w zaplanowany sposób, od początku procesów legislacyjnych.

Poszanowanie interesu ogólnego: Podczas konsultacji każdy uczestnik może wyrazić swoje zdanie jednak decyzje, które zapadają po przeprowadzeniu konsultacji muszą reprezentować dobro ogólne i interes publiczny.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail: dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

Przegląd wybranych technik i narzędzi konsultacji

Techniki to zespół racjonalnie uzasadnionych, powtarzalnych i skutecznych czynności związanych z różnymi sposobami przygotowywania i zrealizowania określonego działania.

Narzędzia to przedmioty, urządzenia czy konkretne instrumenty pozwalające na bezpośrednie wykonanie zaplanowanych czynności czy pracy.

Techniki konsultacji

- Zbieranie informacji oraz opinii pracowników instytucji publicznych.
- Analiza opinii, komentarzy oraz skarg przesyłanych przez obywateli.
- Dni otwarte, pokazy uliczne, festyny.
- Spotkania otwarte.
- Panel ekspertów.
- Spotkania „na żywo” w internecie.
- Wywiady indywidualne.
- Otwarta przestrzeń (Open Space).
- Badania na próbkce reprezentatywnej.
- Grupy fokusowe (pogłębiony wywiad grupowy).
- Koła przypadków (technika study circle).
- Budżet partycypacyjny.
- Sąd obywatelski.
- Planowanie partycypacyjne.
- Partycypacyjne planowanie strategiczne.

Narzędzia konsultacji

- Raport, notatka.
- Narady, spotkania w terenie.
- Maile, listy, portale społecznościowe, czat.
- Rozmowa z urzędnikami.
- Wystąpienia publiczne.
- Przedstawienia swoich opinii na piśmie w trakcie spotkania.

Techniki i narzędzia konsultacji dobierz adekwatnie do tematu konsultacji. Jeśli temat dotyczy konsultacji dokumentów spotkaj się przy stole, natomiast jeśli temat dotyczy mieszkańców osiedla najlepiej będzie przygotować spotkanie na Osiedlu, w formie hepeningu, festynu.

http://www.poledialogu.org.pl/wp-content/uploads/2014/04/MProbosz_PSadura_Konsultacje-w-spolnocnosci-lokalnej.pdf

źródło: <http://www.decdujmyrazem.pl/>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

Korzyści wynikające z prowadzenia konsultacji

- Konsultacje wpływają na wzrost wzajemnego zaufania i zrozumienia pomiędzy uczestnikami (samorządowcy, mieszkańcy).
- Konsultacje pozwalają zdobyć informacje, które okazują się pomocne przy podejmowaniu decyzji, pozwalają przewidzieć trudności, które mogą się pojawić podczas wdrażania decyzji.
- Konsultacje pokazują jak dany problem postrzegany jest przez różne grupy społeczne.

Zródło: <http://pspp.blox.pl/html>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych (DFOP) jest związkiem stowarzyszeń. Działa na rzecz organizacji pozarządowych Dolnego Śląska. DFOP powstała 17 maja 2004 roku we Wrocławiu z potrzeby stworzenia silnej reprezentacji sektora pozarządowego. Została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 20 sierpnia 2004 r. Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych zrzesza obecnie 164 organizacje pozarządowe.

Podstawowym zadaniem Federacji jest budowanie płaszczyzny współpracy, wymiana informacji i doświadczeń oraz inicjowanie wspólnych działań. Federacja pełni rolę rzecznika interesów organizacji członkowskich, podejmując działania tam, gdzie pojedyncze organizacje są za słabe, gdzie potrzeba silnego głosu wyrażenia wspólnego stanowiska.

Misją DFOP jest działanie na rzecz idei wszechstronnego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez:

- reprezentowanie organizacji pozarządowych wobec władz samorządowych i administracji publicznej,
- konsolidację środowiska organizacji pozarządowych,
- wspieranie rozwoju inicjatyw społecznych i obywatelskich,
- wypracowywanie płaszczyzny zasad współpracy organizacji pozarządowych z innymi podmiotami: administracją publiczną, sektorem biznesu, mediami.

Informacje o projekcie

Projekt Dolnośląska Platforma Dialogu i Konsultacji

Cel projektu: Głównym celem projektu jest wzmocnienie i poprawa jakości konsultacji społecznych dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych wśród przedstawicieli administracji publicznej i organizacji pozarządowych na Dolnym Śląsku.

Beneficjenci: Przedstawiciele administracji publicznej w tym: Pełnomocnicy NGO lub osoby w urzędzie zajmujące się współpracą z organizacjami pozarządowymi, Przedstawiciele funkcjonujących Rad Działalności Pożytku Publicznego, Przedstawiciele organizacji pozarządowych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

Partner projektu

Chcesz wiedzieć więcej?

wejdź na strony:

www.dfop.org.pl

https://mac.gov.pl/files/7_zasad_30-04.pdf

<http://www.umwd.dolnyslask.pl/organizacje-pozarzadowe/organizacje-pozarzadowe/aktualnosci/>

<http://www.inkubatorngo.info/2/lokalne-inkubatory>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Biuro projektu: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Nabycińska 19, pok. 409 53-677 Wrocław
tel./faks 71 793 23 24, e-mail:dfop@dfop.org.pl
www.dfop.org.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

www.umwd.pl

Partner projektu

PORADNIK BEZPŁATNY

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

